

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidicesane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Intregirea venitelor preoțesci.

În afacerea acésta de cea mai mare gravitate pentru biserica noastră, am schițat până acum singuraticile dispozițiuni ale articolului de lege XIV. din 1898, și le-am prezentat ca material cetitorului, ca el să-și facă judecata neinfluențat de vederile noastre.

Cu un cuvânt nu am vorbit nici pro, nici contra, ci simplu am schițat materialul.

Deputații sinódelor noastre eparchiale se vor pronunța în meritul acestei legi. Ei trebuie să fie deci bine informați, să cunoscă trecutul bisericei noastre în afacerea dotațiunilor dela stat, să cunoscă și ținuta preoțimii în fața votului bisericeii și apoi să-și formuleze convingerea, și să voteze în deplină cunoștință de cauză.

Sciam noi, că ministrul va veni cu ordinațiune de executivă și față cu legea acésta. Sciam din ținuta de până acuma a guvernului, că punctul principal se va pune și aici, ca în toate legile de natură polițială, pe ținuta politică a preoțimii noastre, de aceea cu nerăbdare am așteptat măsurile luate în calea ordinațiunilor, căci dela aceea atărnă întrégă valoarea acelei legi.

Curentul din era Bánffy mai drastic s'a manifestat prin instituirea cabinetului de spionagiu în ministeriul presidial, și prin sistenul polițial, care a străbătut și în ministeriul de culte.

Inceputul l'a făcut articolul de lege XVI. din 1893, când regulându-se cuincuenalele și salariile învățătoresci, s'a strecurat în lege un §., care determină mai de aproape direcțiunea contrară statului.

A fost necesitate de o asemenea dispozițiune, căci în acel articol de lege se asigură o dotațiune dela stat pe sama învățătorilor noștri, și aceea dotațiune nu se dă, respective dacă s'a și dat, se sisteză, în cazul când respectivul învățător are o conduită contrară statului.

S'a stipulat deci în un §. direcțiune contra statului în articolul de lege, în care statul a asigurat o dotațiunea și din partea sa învățătorilor.

Noi încă atunci am arătat pericolul cel mare din aceea dispozițiune a legii, și am accentuat, că din ea poate să se desvólte un sistem de spionagiu nedemn de statul nostru.

Am vădut în aceea lege un „Nou atac asupra școlilor noastre”, și am insistat din toate puterile, ca comunele noastre bisericesci să asigure din al lor, dotațiunea învățătorilor, ca să nu fie siliți a căde sub eventuala mașteră tractare a legii.

Sunt de atunci 6 ani.

Biserica are experiență de 6 ani în privința dotațiunii dela stat pe sama învățătorilor.

Și noi avem experiența noastră în privința acésta. La timpul și la locul seu ne vom face datorința, și ne vom spune și experiențele și temerile noastre.

Am făcut provocare la dotațiunra învățătorilor, fiindcă în legea pentru dotațiunea preoțimii noastre se face provocare la dotațiunea învățătorilor, se face provocare la articolul de lege

XVI. din 1893, încât adecă purtarea morală necompatibilă cu oficiul de învățător și conduita contra statului e luată și în legea cu dotațiunea preoțimii.

Ce măsuri a luat guvernul în aplicarea legii pentru învățători, mai ales în ce privește credința morală și direcțiunea contra statului, noi nu scim, căci presa maghiară de atunci nu ni-a atras atențiunea asupra măsurilor guvernului, înfelegem măsurile confidențiale adresate judecătorilor și procuraturilor regesci, încât ele vor fi urmat și în era de atunci.

Acum avem înaintea ochilor o ordinațiune din gremiul ministeriului de justiție, adresată judecătorilor și procuraturilor regesci, în care se cere ca ori ce denunciațiune contra preoților, pentru purtare morală necompatibilă cu pozițiunea lor, sau pentru conduita contrarie statului, să fie notificată ministrului de culte și instrucțiune publică

Justiția din statul nostru are deci să cumpănescă ținuta morală și ținuta politică a preoțimii, și ori-ce denunciațiune va intra în aceste 2 direcțiuni, aceea trebuie notificată la ministrul de culte.

Este denunciațiunea basată sau nebasată, are sau nu are loc procedură penală, acésta nu mai e afacerea justiției.

Spre acest scop ministeriul de culte va crea el organe speciale, și în privința acésta mai competent este actualul ministru de culte, care ca fost procuror de stat, are practică în direcțiunea acésta.

Ce ordinațiune va fi dat ministrul de interne organelor dela administrațiune, cel de finanțe organelor de finanțe, cel de comunicațiune organelor sale, acésta încă nu o scim, credem înse că dacă s'a dat asemenea ordinațiune, organelor dela justiție care până acuma au fost scutite de curente politice, și prin urmare au avut totă încrederea cetățenilor, tocmai pentru independența lor, de bună samă s'au dat asemenea ordinațiuni și în celelalte ramuri ale administrațiunii de stat.

Material bun și acesta, pe care-l comunicăm la alt loc.

Anectarea Bosniei și Herțegovinei. Correspondentul din Viena alui „Egyetértés” esplică cauzele venirii și petrecerii patru zile la Pesta a ministrului de externe, în următorul chip:

„Aici (în Viena) se dă cu mult mai mult ca cauză a acestei călătorii, stările din peninsula balcanică, de cari sunt împreunate mai multe evenimente a ultimelor timpuri critice.

„Între acestea are caracter de tot simptomatic, rechemarea ambasadorului monarchiei la Petersburg, a principelui Lichtenstein și a împregiurării între cari s'a făcut acésta rechemare, cari la olaltă socotite, cumpănesc atăta cât un eșec, un fiasco!

„Despre acésta am aflat următoarele din sorginte demnă de credință: Rechemarea principelui de Lichtenstein, stă în legătură cu zădărnicierea încorporării la monarhie, a provinciilor ocupate, Bosnia și Herțegovina! Acest plan (al monarchiei noastre) pentru care Italia și Germania erau aplicate a-și da învoirea, s'a frânt de

împotrivirea Rusiei! Și fostul ambasador austro-ungar la Petersburg, a tras consecuența din nereușita misiunii sale. Depărtarea lui însă dela Curtea rusescă, nu s'a făcut între împregiurări, cari se tragă după sine eventuale complicații mai serioase, ci el a adus chiar cu sine scrisoarea autografă a Țarului, care esplica și egala lucrul.”

Spune mai departe comunicatul diarului kossuthist, că nici Țarul nu s'ar fi împotrivit, dar s'a împotrivit Podjedoniev, președintele sfântului sinod, care în numele societății panslave ortodoxe, a protestat contra încorporării, pentru-că prin asta stipulațiunile contractului dela Berlin asupra relațiilor din peninsula balcanică, s'ar face toate ilusorii, și precum s'ar permite Austro-Ungariei să trecă peste acele stipulațiuni, așa n'ar mai fi obligate nici celelalte popore din peninsula, a le observa. Fiecare ar putea încerca să schimbe în folosul său ceva din situația de aji, și peninsula ar fi de nou roscolită și desordonată.

Ordinațiunea

ministrului reg. ung. de culte cătră judecătorii și procurature.

Iată ordinațiunea ministrului de culte și instrucțiune, de care vorbim în articolul prim, prin care se sistemisază un cabinet negru, contra preoțimii noastre:

„Cu considerare la §§. 7 și 8 ai articolului de lege XIV: 1898, ordon, ca plângerile și arătările făcute în contra preoților pentru fapte, cari constituie delict moral grav, incompatibil cu pozițiunea lor, sau pentru fapte, cari sunt calificate ca atitudine contrară statului, judecătoria reg., sau procuratura reg., la care s'a făcut arătarea, să le comunice imediat și urgent dimpreună cu datele ce le stau la dispozițiune, ministrului de culte și instrucțiune publică, — fără considerare, dacă pe basa stării faptice, ce formeză obiectul plângerii, respective al arătării, are loc sau nu, procedura penală. Dispun mai departe, ca după ridicarea la valoare de drept a sentințelor aduse pentru orice fel de faptă penală, care formeză delict grav moral, sau atitudine contrară statului, precum și sentințele, cari cuprind stabilirea pedepsei, judecătorii regesci să le asternă de asemenea nemijlocit d-lui ministru reg. de culte și instrucțiune publică.

Ca direcție contrară statului — aplicându-se de asemenea alinea din urmă a §-lui 13 din art. de lege XXVI: 1893 — este a se considera ori-ce faptă îndreptată în contra constituțiunii statului, caracterului național, unității, pozițiunii lui deosebite, ori în contra aplicării hotărâte prin lege a limbii statului, fie că s'a întâmplat în localul bisericesc, fie afară de acela, ori pe teritoriul altui stat prin graiu viu, în scris sau prin tipăritură, prin desemn, orațiune bisericescă, sau prin alte mijloce.”

Diarul „Magyarország” face acestei ordinațiuni unice în felul seu, următoarele observări:

„Ministrul obligă așa-dar pe jude și pe procurori, ca arătările, ce le sosesc în contra preoților, să le cumpănescă înainte de toate din punct de vedere judecătoresc, moral și politic. Și dacă în împlinirea funcțiunii lor de judecători, respective procurori, nu li-se dă ocaziune la acésta, li-se face obligator serviciul politic moral. Pofțiți a înțelege, ce înseamnă aceea, când judecătorul este silit a denunța pe cineva asupra unor învinuiri, despre a căror realitate nu se poate convinge,

deore-ce cercetarea lor nu aparține cercului lor de influință.

„Acésta e o umilire a demnității scaunului judecătoresc și coruperea spiritului acestuia, ne mai vorbind, că ordonanța depășește chiar și măsurile vestitei legi despre Congruă, că în virtutea §-lui 7 din aceea lege, dela judecătorii se pôte pretinde cel mult, ca sentințele valabile de pedepsire, aduse de ele, să le facă cunoscute autorității politice... Și fiindcă ordonanța dispune arătarea față cu fie-care preot, fără considerare la aceea, că primesce ori nu congruă, spionagiul organizat deja prin organele judecătorești se va estinde asupra întregului corp al preoțimii din Ungaria, fără deosebire de confesiune.”

„Închipuți-vă câte arătări vor sosi la ministeriul de culte, la care firesce își vor face raportul lor sistematic și autoritățile administrative.

„Ei bine, adevărat este, că pentru împlinirea acestui serviciu va trebui să se organizeze în ministeriul de culte o secțiune de afaceri deosebită, care nu va fi alt-ceva, decât cel mai perfect cabinet negru!”

Chestia Porților-de-fer.

— Apărarea ungurască —

Vedând furtuna ce se ridică asupra navigațiunii la Porțile-de-fer, polițicianii unguri din Pesta au grăbit a se acoperi și scuza în fața opiniei publice, (în vreme-ce pregăteau și retragerea), și anume între altele prin răspândita „N. Fr. Presse” din Viena.

Lăsăm să urmeze aci câteva părți din apărarea lor, fiind ele ori dintr'un punct de vedere, ori dintr'altul, de interes. Cercând a scuza mărimea taxelor ce proiectaseră, apărătorii maghiari spun:

„În ceea-ce privește mărimea taxelor, s'a afirmat că prin acésta s'ar împedea cu deservășire comunicația pe Dunăre. La acésta se observă mai întâiu, că venitul din taxele ce s'ar percepe acum, sau se pot prevedea pentru anul viitor, nu acoperă nici a treia parte din cheltuelile ce are să suporte Ungaria, și cari constau din procentele și amortisarea împrumutului pentru regulare, cum și din cheltuelile de întreținere! Mișcarea navigației ar trebui să sporască cu 10,000.000 de tone pentru-ca statul ungar să-și acopere măcar cheltuelile.

Deci, considerații financiare sau fiscale, de sigur n'au fost acele, cari au dat normă la fixarea taxelor, pentru-că un asemenea spor de navigație nu e nici de cum probabil într'un timp ce s'ar putea prevedea.

Ar fi acum de cercetat dacă taxele puse, înseamnă în adevăr o nouă îngreunare pentru navigație?

Comparând starea dinainte de terminarea lucrărilor de regulare, cu cea actuală, cineva ar fi aproape ispitit să tăgăduiescă formal, existența ori-cărei noue îngreunări.

Așa numitele „cheltueli de luminat”, cari trebuiau făcute mai nainte la trecere prin cataracte, erau foarte grele. Apoi trebuia să întrețină la Dunărea-de-jos un întreg parc de căruțe, pentru-că în cas când apele erau cădute, trebuia să se facă transportul pe uscat. Trebuie să se mai ia apoi în considerare, că o parte a anului, și anume tocmai acel timp în care era nevoie de o comunicație mai vie, navigația era imposibilă.

Printr'o învoială separată cu Societatea de navigație dunăreană, statul a luat asu-

pră-și costisitorul serviciu de pilotaj întreținut până aci de acea societate.

Prin înlăturarea pedecilor, fiecare vas are acum puțința de a face câte două călătorii mai mult pe an, prin ceea-ce s'a sporit rentabilitatea vaselor.

Calculând toate acestea, se poate afirma că taxele de trecere nu sunt o nouă îngreunare pentru navigație, căci navigația trebuia să le suporte și până acum, deși sub alte titluri.

Nici nu mai este vorba, că situația navigației de acum înainte, după regulare, a devenit cu totul alta. Acum din sus de Orșova pot să plutescă vase cu o scufundare de 1.30 m., iar în jos de Orșova de 2.40 m. Acesta era până acum cu neputință.

Și apoi ca o demonstrație, că d'or și aiurea e așa, ba și mai rău, protacării pestani iau de pildă chiar Sulina, spre a arăta că d. e. Românii sunt și mai și!

Și afirmă următoarele:

„Acesta, (că adică comerțul ce vine pe Dunăre în sus să fie prin aceste tarife abătut pe fluviu în jos, spre alte țări), este cu atât mai puțin posibil, cu cât comunicația prin Galați este supusă unei taxe și mai mari, căci taxa la trecerea prin gura Sulina este de 10 franci pe tonă, prin urmare neasemnat mai mult decât la trecerea prin Porțile-de-fer!“

Dar abia a apărut această afirmație în „N. Fr. Presse“, și ca mâine ziarul vienez publică următoarea întîmpinare:

Taxa la gura Sulinei.

„Din partea unui comerciant distins primim următoarea scrisoare:

„In articolul d-v. de ieri „Punctul de vedere unguresc, în chestia Porților-de-fer“, se aduce ca argument pentru punctul de privire unguresc, că taxa de trecere prin gura Sulinei ar fi de „10 fr. pe tonă“, va să zică neasemnat mai mare decât taxa de trecere prin Porțile-de-fer!

„In art. 2 al regulamentului taxelor Comisiei europene a Dunărei, taxele pentru corăbiile încărcate din sus de Sulina, cari trec spre mare, sunt stabilite precum urmază:

Pentru vase de	Incărcate în Sulina	Incărcate din sus de Sulina
201—400 tone netto	fr. 0.55	fr. 1.10
401—600 „	„ 0.75	„ 1.30
601—800 „	„ 1.10	„ 1.70
801—1000 „	„ 1.20	„ 1.80
peste 1000 „	„ 1.25	„ 1.00

pentru prima călătorie, și pentru toate călătoriile următoare 85% din taxele de mai sus.

Prin urmare, un vapor de 1200 tone, registru-neto, ar plăti la prima călătorie de 1-200 ori 1 fr. 25 bani, sau de 1.200 ori 1 fr. 90 bani, adică 1500 fr. sau 2280 fr.

Dar un vapor 1200 tone registru-neto, încarcă 300 tone de marfă, și de aci rezultă că la Sulina se plătește de tona încărcată abia 50 bani, eventual 1 fr. 30 bani, iar nu 10 fr.!

Cele-lalte taxe ce se mai pun la socotă sunt atât de mici, în cât nici nu se mai iau în considerare!

Bună tragere de perdea de pe „argumentațiile“ ungurești. Oare de-ai trage perdeaua de pe întregă argumentarea, ce ai descoperi?

...pe calea progresului!

Dăm următoarele părți dintr'un articol al „Gazetei Săteanului“ din România, articol ce face o revistă corectă așteptătoare a căilor de comunicație pe care continuă și sistematic le deschide România cu țările vecine și cu lumea mare, schițând și folosele multiple ce Țara le trage și va trage pe urma acestor deschideri.

„Era o vreme — dice articolul — când nu numai fie-care popor, dar chiar fie-care sat sau ținut, atârna puțin de tot de lumea din afară. Tot ce trebuia pentru locuitori se producea la fața locului. Se hrăneau din rădăcinile ogărelor vecine, mâncau lapte și tot ce se face din lapte, dela vitele lor, etc. — vreme, când comerțul juca rol foarte neînsemnat în viața economică.

Acuma însă am ajuns așa de departe, în cât un popor ore-și-care, civilizat, atârna pentru îndestularea nevoilor sale, de popoare foarte depărtate. Englezii atârna de bumbacul american, egiptean și indianaian!; atârna de producerea grâului în țările exportătoare de această cereală; atârna, pentru hrana lor, de vitele ce cresc în Argentina, Statele-Unite, Australia și România!

La rândul lor alte țări atârna de cărbunii, mașinăriile și metalele engleze, iar produsele industriei engleze le afli până și în satele cele mai sălbatice, cele mai depărtate de civilizație!

Comerțul mijlocește schimbarea de mărfuri între popoarele lumii, și cu cât se ușurează și etnicese comunicațiile, cu atât și legăturile între felurile popoare se fac mai dese și mai însemnate, pentru progresul civilizației și a bunei stări, materiale și morale.

Am arătat deja uriașă însemnată a convenției cu Germania, privitoare la comunicația directă telegrafică și la trenul zilnic Berlin-București. S'a arătat cum această cale comercială de uscat, și parte de apă, între Europa centrală și nordică, pe de o parte, și Orientul, ba chiar și Extremul-Orient și tot Orientul Africii, pe de alta.

Dovada cea mai bună că dăsa convenție e de nespus folos, ne-au dat-o diarele ungurești, cari au imputat cu amărăciune guvernului lor că nu s'a interesat să pună piedici acestui mare succes în politica economică a României „Căile ferate ungurești nu mai sunt căi de interes european, ci de interes local“, era strigătul în care culminau toate învinuirile. Aceste strigăte desădăjduite ale presei maghiare, (desădăjduite, dar neputincioase), ne arată cât trebuie să prețuim noi această convenție atât de hultă de cei cari n'au putut sau n'au voit s'o prieapă.

Dar Ungurii n'au dreptul să fie supărați pe noi, dacă ne-am folosit de poziția noastră geografică. Nu ni se poate, cred, tăgădui măcar atâta: ne aflăm la gurile Dunărei, la marea Năgră, pe linia cea mai scurtă, care poate lega Berlinul cu Constantinopolul. De această întâmplare, fericită pentru noi, au ținut seamă oamenii de stat ai Germaniei și au încheiat convenția, din care și ei și noi o să tragem folos.

Mai am încă și alt motiv Ungurii de a nu fi supărați și geloși, căci d'or două dintre drumurile mari comerciale ale Europei centrale trec pe la dănsii, fără a vorbi de cele mici. Așa e drumul care duce la Fiume și deci la Marea Adriatică. Dar au Dunărea, care din fericire trece prin Ungaria și lăgă Germania sudică, parte din Austria, etc. cu Marea Neagră și cu țările balcanice din vecinătatea Dunărei.

E adevărat că norocul ne-a dat și nouă aicea parte, căci Dunărea curge pe la meada-și a României și pentru că gurile Dunărei sunt în puterea noastră!

Scim că Ungaria a spart cu mari cheltuieli stăncile cari împedicau plutirea pe Dunăre, la Porțile de fer, și deci navigația se poate acum face fără a mai fi nevoie de-a se descărca vasele ce urcă ori coboră fluviul. Prin această comerțul pe Dunăre a luat mare desvoltare și toate transporturile de mărfuri grele și efine, vor fi nevoite să se folosească de plutirea pe Dunăre.

(Va urma.)

Biserica ortodox-catolică în Bucovina.

IV.

Congresul bisericesc dorme, străinii ne sug mēduva.

„Lupii încep a se vēr în staulul bisericeii ortodoxe din Bucovina. Străinul își bate joc de toate instituțiile bisericești, ceea-ce nu ar afla loc în mod atât de impertinent, dacă congresul bisericesc ar funcționa!

Guvernul face pomană cu banii fondului religios celor ce au venit eri sau alaltă-eri peste Prut încoci. *Iesuiții*, dușmanii cei mai neîmpăcați ai bisericeii ortodoxe, *capătă din fondul religios lenne*, precum și institutele de călugărițe. Pentru internatul de băieți gr. catolic se dau cvote anuale de 1200 fl. ! Societatea de gimnastică capătă lenne cu preț redus cu 5%. Fiii de confesiunea rom.

ca t. primesc stipendii din fond spre a studia la Viena, ca și când fii de ai bisericeii ortodoxe nu ar fi! Moșiile fondului se închiriază la străini, și fiii bisericeii ortodoxe sub aceleași condițiuni, nu le pot căpăta. Internatul de băieți gr. or. n'a primit nici o surcică până ađi de la fondul religios!

Cine administreză fondul?

De la 1854 se îngrijește de fond guvernul din Cernăuți, care atunci s'a aședat în Cernăuți. Episcopul Hacman reuși că i-se recunoscu dreptul de supraveghere și un grad ôrecare de înfruntă asupra fondului, că să i-se supună Consistorului încheierea sumelor și preliminarilor, care drept se întări prin emișul minist. din 30 Mai 1884 sub metropolitul Silvestru.

În a. 1878 se creă pentru administrarea moșiilor fondului religios gr. or. al Bucovinei direcțiunea i. r., care în 1872 a fost supusă ministerului de agricultură, primind în 1874 și un statut nou.

La direcțiunea acesta s'ar conveni, după tot dreptul, ca fiii gr. or. să fie preferați la ocuparea de funcțiuni. Dar fiii gr. or. sunt cei mai urgișiți și prigoniti la direcțiunea i. r., pentru administrarea fondului gr. or. Se denumesc ca funcționari ômeni din Monarchie, cari nici idee nu au cum e Bucovina, până se instalează ca amploiați aici!

Ôre abuzurile aceste nu ar fi cu succes sbiciuite în congres și anume în mod simțitor așa că s'ar putea produce o sanare a referințelor insuportabile pentru fiii bisericeii ortodoxe?

De la 1786 până la 1854 s'a administrat fondul religios de guvernul de Lemberg de la 1854 se administreză fondul în Cernăuți. A adus această împrejurare ôre un folos pentru biserică? De tot minim folos. Prin administrarea fondului la Cernăuți a sosit numai o pleiadă de străini la Cernăuți, pentru cari s'a zidit un frumos edificiu!..

Consistorul metropolitan din Cernăuți.

Prin preafalta rezoluțiune din 31 Octobrie 1865 s'a regulat consistorul bisericeii ort. și el constă din: 1. Archimandritul consistorial sau vicarul episcopului (acum a metropolitului); 2. protopresviterul bisericeii catedrale; 3. din patru consilieri definitivi și 4. doi profesori de teologie ca consilieri onorari. În locul Archimandritului consistorial e astăzi un episcop.

De la anul 1865 au trecut 34 de ani, în decursul cărui timp poporațiunea ortodoxă s'a înmulțit și cu ea au crescut și agendele consistorului, dar puterile lucrătoare rămân în status quo.

Reformă trebuie numaidecât în consistoriu. În guvern, care puțin mai mult de lucru are, sunt o mulțime de consilieri. Prin nelucidarea agendelor la timp, suferă biserica întregă și nu o persoană.

Satele din Bucovina au o poporațiune de confesiunea gr. or. (ortodoxă). În consilii școlare din districtuale biserica ortodoxă s'ar conveni să aibă măcar câte patru reprezentanți față de celelalte confesiuni.

Din tractul Reghinului.

— Sinod protopresbiteral. —

(Urmare și fine.)

Asupra împrumutului tractului s'a încins o discuțiune înfocată și serioasă. — Considerând, că protopresbiteratul numai într'un timp îndepărtat ar putea rescumpăra casele protopresbiterale, respective amortisa total împrumutul de 6000 fl., dela Consistoriu, mai ales că întăresele, cu deosebire la cas de întârziere a terminelor, continuu se înmulțesc, de altă parte Preaveneratul Consistoriu archidiecean la mai multe suplice ale sinodului protopresbiteral pentru acordarea vre-unui ajutor din fondurile archidieceane în scopul acoperirii împrumutului, a rezolvit cererea totdeauna negativ, ceea-ce denotă ori că în centru nu dispunem deocamdată de resurse suficiente pentru marile și multe necesități din archidieceasă, ori că pe formarea unui centru al ortodocsismului în Reghin, nu se mai pune pondul cuvenit, — *sinodul a decis a vinde casele protopresbiterale*, cu prețul minimal de 13 mii fl. v. a.

Reprezentanța orașului Reghin s'a declarat aplicată a cumpăra casele protopresbi-

terale pentru edificarea pe ael intravilan a unor case pentru judecătorie.

Acesta cu atât mai vērtoș, că după lămuririle date de advocații prezenți, membri ai sinodului, orașul care posedă în jur proprietate, pe basa legilor poate cere espropriarea și fără învoirea bisericeii. Deci motiv grav de vëndare.

Sinodul decide, ca din prețul de vëndare, primo loco să se plătescă împrumutul restant la fondul archidiecean, iar capitalul remas să-l depună la banca „Mureșana“ spre fructificare, având a se folosi din întăresele aceluia o parte pentru capitalizare și o parte pentru închirierea unui cuartir corespunțător oficiului protopresbiteral, până când se va da ocaziune la cumpărarea altei case.

Impositele pentru fondul tractual puse în vîgore se susțin și pe viitor.

Cu esecutarea acestei decisiuni s'a însărcinat oficiul protopresaiteral în conțelegere cu comitetul și epitropia protopresbiterală.

Discuțiunile începute la 10 ôre a. m. s'au terminat la 2 ôre p. m., când președintele mulțumește membrilor pentru zelul și întăresul dovedit și armonia observată, închidând ședința între urale însuflețite de „să trăiască“.

A urmat un prânț comun al membrilor sinodului, unde de sine înțeles, n'au lipsit nici toastele.

Părintele protopresbiter închină pentru noul mire al bisericeii, Escelenția Sa Inalt Preasfințitul Domn Archiepiscop și Metropolit Ioan Meșian; parochul din Ibănești Gregoriu Nicoră pentru îndelunga viață a șefului tractual alăturiarea cu Preaonorata-I soție, asemenea toasteză pentru Dr. Ioan Popescu, advocat și Iosif Popescu, ca factori însemnați în biserica noastră de aici și sprijinitori ai ortodoxiei.

Au mai toastat parochul Vas. Duma și Ioan Branea.

Din acest incident părintele protopop a contribuit cu 10 fl. în favorul fondului tractual.

După cari toate ne-am despărțit frățesce, dorind să ne trăiască la mulți ani protopresbiterul nostru iubit.

Se susține, cumcă în ziua de ađi e destul, dacă păstrezi intact ceea-ce ai primit dela înaintași; a crea din nou, e mare merit. Dacă'i așa apoi noi cu atât mai vērtoș putem fi veseli, căci la noi nu numai s'a susținut ce am avut, ci încă mult s'a edificat dela venirea în fruntea tractului a actualului protopresbiter G. Șagău.

Din anul 1881 decând d-sa e șef tractual: s'au zidit patru biserici, cele mai frumoșe în tract: Ibănesci, Hodac, Tilea și Toplița; 15 școle nouă corespunțătoare legilor esistente, în: Nadăș, Urșiuș-superior, Ibănesci 2 școle, Hodac, Jabenia, Idicel 2 școle, Măieruș, Tilea, Luer, Ripa snperiôră, Ripa-în-riôră, Poleți și Mesterhaza.

Deodată cu ridicarea școlălor și bisericilor este acum un învederat progres în toate.

Afară de aceea P. O. Dsa, în loc să tot cêră, dă însuși, unde numai vede că e trebuință. D. e.

La cumpătarea casei protopresbiterale din piața Reghinului a contribuit din al său în 1882 și 1883, pe rënd, suma de 2242 fl.

La înființarea jurnalului cuotidian „Tri-buna“ (veche) a jertfit însemnata sumă de 1050 fl., bona fide, că prim asta înaltă întăresele bisericeii. Dar pentru această donațiune l'am audīt adese cāindu-să, căci fôia n'a sciut să se înalțe pe sine, decât trăgând pe alții în tină și mai ales calumniând pe capul bisericeii noastre...

De sine înțeles, la donațiunea această și dl protopop al nostru a fost sedus de vorbe frumoșe neîmplinite.

În anul 1882 a donat părintele protopop bisericeii din Idicel 200 fl., spre edificarea turnului pompos, care a costat'o preste 8000 fl. v. a.

Ca pildă despre felul cum d-sa știe conduce și pe alții spre bine și spre fapte bune, amintesc un singur caz: Biserica din Idicel avea să-și înaltă noul turn, frumos plănuit. Bani nu erau, dar prin întărevirea dlui protopop, poporul a jertfit în chip admirabil de-a acoperit cheltuelile foarte mari de vre-o 8000 fl. Într'o singură Duminecă, după predică dlui protopop cu îndemnuri

acésta s'a adunat numai decât dela popor aci în biserică 800 fl! Da, căci numai „o-mul“ din evanghelie se fie, care se-l miște pe acest bun popor al nostru, cu înțelepciune și inspirându-i încredere, apoi el face mult!

Iată de ce protopopul nostru e iubit, și de ce ne și ducem cu drag când ne cheamă, la sinode și peste tot locul.

Sinodan.

Din România

(Teoria celor două partide) Venirea conservatorilor la putere și mai ales surprinderea ce a produs fuziunea dlui N. Fleva, care 30 de ani a făcut parte din partidul național liberal, și intrarea lui acum în ministerul conservator, — dă ocazie diarului „Drapelul“ al dlui Aurelian, să mediteze asupra temei celor două partide, „liberal“ și „conservator“ și să facă următoarele reflecții în conturi generale:

„Multă vreme Europa — bine înțelese statele constituționale — a trăit sub regimul celor două partide, fiecare strins unit în jurul unui singur șef: liberalii și conservatorii, „roșii și albi“, „democrații“ și „reacționarii“, denumiri care variau de la țară la țară.

Aceste mase compacte, aduse alternativ la putere, fie de înțelepciunea unui Suveran, fie de voința poporului, au fost îmbucătățite. Uniformitatea, simetria și neschimbarea, nu sunt în natura lucrurilor omenești.

Franta, Italia, Spania, și altele, au vădit topindu-se încetul cu încetul cele două formațiuni politice adverse și împărțindu-se în grupuri numeroase, în subgrupuri, etc.

Divisiunea acésta s'a operat până și în țările în care teoria celor două partide de guvernământ devenise clasică: în Anglia, Belgia și Olanda.

Vechile formațiuni au dispărut și aici. România rămasese singură fidelă teoriei celor două partide. Au apărut însă și la noi elemente disolvate, junimiști la conservatori, sturdziști la liberali!

Ori-cât li s'ar părea unora de curiosă afirmarea noastră, că sturdziști sunt aceia cari au introdus divisiunea în partidul liberal, noi o menținem și vom demonstra-o în curând.

Că împărțirea vechilor noastre partide în mai multe grupuri, e un bine sau un rău, acésta vom discuta-o mai târziu.“

(Contra invasiunii de străini.) Mai mulți lucrători români din portul Galați au adresat dl V. A. Urechii o scrisoare în care se plâng de invasiunea a o mulțime de lucrători străini, bună parte din ei oameni fără căpătâiu, veniți din toate părțile lumii și cari se îmbulzesc a lua pâinea din gura muncitorilor indigeni, români.

Lucrătorii români, cari sunt cetățeni, plătesc biruri, au familii și cerinți mai mari, ca oameni mai civilizați, se plâng că nu pot suporta concurența desastroasă pe care le-o fac străinii cei fără copii, cari nu plătesc biruri, dorm pe unde pot, se hrănesc cu ori-ce!

Contra acestei nedreptăți a indigenilor se ridică unele diare, precum „Drapelul“, accentuând și aceea, că pe lângă cele arătate, cei mai mulți din acești lucrători străini — Lazi, Turci, Bulgari, Armeni, etc. — sunt oameni cu moravuri detestabile, adesea fugiți din patriile lor pentru crime și delict, sălbatici cari nu se dau înapoi oricărei călcări de legi.

Se știe ce nenorociri se întâmplă cu acésta drojdie omenescă în portul Sulina și în jurul Tulcei, unde vin să lucreze la recolta tutunului. Câte bătălii sângeroase, câte lovituri de cuțit, câte scandaluri rușinoase, câte fete și femei necinstite de acești netoți veniți din părțile cele mai sălbatice ale orientului!

Prezența lor nu s'ar putea tolera decât ca o necesitate absolută, numai în cazul când prea marea lipsă de brațe ar sili țara să se adreseze ori-unde pentru a și-le procura, primind pe ori și cine. Dar, ție „Drapelul“, să primim în sinul nostru acésta vermină omenescă pentru ca să ia pâinea din gura lucrătorilor români, acésta nu se poate admite și nu se poate tolera! Și cere noului guvern, să se ocupe de acésta chestiune și să-i dea o soluțiune favorabilă lucrătorilor români.

NOUTĂȚI

Ferii. Cu ziua de ieri, Mercuri, s'au dat elevilor nostri din Seminarul „Andreian“ ferii pe sărbătorile Stelor Paști. Înainte de depărtarea lor din Sibiu și reîntorcerea în sinul părinților lor, au fost cercetați din partea Înaltpreasfințitului nostru arhiepiscop și metropolit Ioan, care — dorindule lor și părinților lor sărbători ferice — le-a adresat cuvinte pline de arhipărintești și înțelepte sfaturi și învățături, privitoare la chemarea lor importantă și mai ales la purtarea lor în mijlocul familiei și a poporului, pe care chemați vor fi al conduce în curând spre toate cele bune, menite de a ridica vața și starea lui din toate punctele de vedere. Tinerii elevi au ascultat cu îndoit interes arhierescile cuvinte, iar la sfârșit au erupt în căldurose aplauze la adresa supremului lor păstor pentru înalta și părintească lui purtare de grijă.

Colectă pentru monumentul lui Șaguna. La gimnasiul nostru din Brad au colectat elevii gimnasiali suma de 15 fl. 25 cr. pentru scopul indicat mai sus; și parochul Ioan Druhora din Boița a contribuit cu 2 fl.

Chirotonire. Eminența Sa I. P. S. nostru arhiepiscop Ioan Meșianu a chirotonit Sâmbătă în 7. April a. c. întru presbiter pe clericul absolut Paul Sêrbu. Numitul este instituit administrator parochial în comuna Călugari în districtul consistorial al Oradiei mari.

Daruri pentru biserică. Momentele pline de adâncă evlavie ale Săptămânei prezente, aprofundăz sufletele oamenilor în religioase meditațiuni și astfel îi predispune la jertfe pentru casa Domnului, al cărui sfântă Înviere cu dor o așteptă tot românul adevărat. Astfel credincioșii nostri Ioan Pătârău și soția sa Ana din comuna Boița de lângă Sibiu, voind a-și împlini o datorință de buni creștini, au procurat pe sama bisericești din numita comună: un *antimis nou*, un *apostol* și *evangelia*. Dumnezeu să le respălătescă îndecit aceste daruri!

Morțe. Ana Filip n. Cepesiu ca soție, George Filip cu soția ca frate, Ana Tufan n. Filip cu soțul și copiii sei, Victoria Hopartean cu soțul și copiii sei Julia ved. Fugata n. Filip cu copiii sei, ca surori, Iuliu, Laurentiu, Romul, Livia și Veturia Moldovan ca nepoți de soră, Catinca Cepesiu n. Morariu ca sócră, Nicolau Pop preot cu soția și copiii sei, Maria Pop ved. Pop ca veri, Vasile Filip preot, Stefan Pop protonotar, asesor consistorial, Dr. Laurențiu Pop avocat cu soția Elvira n. Făgărășian și copii sei Mircea și Anicuța, George Pop preot cu soția și fi copiii sei, Valeria Popescu n. Pop cu soțul și copiii sei, Dr. Stefan C. Pop cu soția n. Eugenia Macaveiu și copiii sei, Ana C. Pop și Maria Dr. Pop n. C. Pop ca nepoți; Nicolau Cepesiu, Ioan Cepesiu, Zinca Roman n. Cepesiu, Luisa Făgărășian n. Cepesiu, Alcsandru Cepesiu, Aurelia Damian n. Cepesiu, Vasile Damian protopop și Dr. Alcsandru Pop medic ca cumnați și cumnate, cu inima frântă de durere aduc la cunoștință trecerea din viață a mult iubitului și neuitatului lor soț, respective frate, unchiu, ginere, văr și cumnat *Alexandru Filip de Chilia*, avocat, membru al comitetului național, director executiv al „Aurariei“, membru fondator al „Asociațiunei“, membru pe viață al „fondului pentru teatru român“, președintele revirului montan etc. întâmplată în 24 Aprilie n. 1899 în etate de 57 ani.

Rămășițele pământesci s'au depus spre eterna odihnă în 26 April n. în cimiteriul gr. cat. din Abrud.

Fie-i țărina ușoră!

Mulțumită pentru pioșe daruri. Biserica noastră din parochia Dăișora (tractul Cuhalm) reclama o cât mai grabnică reparatură, pentru efectuarea căreia nu era negreșit de lipsă un ajutor. Biserica neavând avere din care și-ar fi putut acoperi lipsele sale, s'a făcut repartitia sumei de spese între singuraticii parochieni, solvind fiecare familie aproape 5 fl.

Insă prin stăruința unor oameni de bine, biserica noastră a primit în 1 Martie a. c. dela reuniunea femeilor de binefacere din România o sumă de 240 fl. v. a.

Pentru acest ajutor în numele tuturor parochienilor și la însărcinarea dărilor, mă simț dator a mulțami binefăcătoarei reuniuni, și în special mult stimătei dămine Cantacuzino, președinta „Reuniunei“, precum și stimăteilor dămine care formăză comitetul, dorindu-le dela Dumnezeu răsplata binefacerii lor.

Dăișora, în 28 Martie 1899. Ioan Mihail, preot gr. or.

Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din Conita-tul Sibiu“, invită la întrunirea agricolă, ce se va ține la Vineri la 4 Mai n. c. în comuna Pianul de Jos. La întrunire se va vorbi despre cultura pământului după comasare; despre cultura viilor; despre însemnătatea tovarășilor agricole și a însoțirilor de credit sătești, sistem Raiffaisen, cum și despre exportul de lapte la Constantinopol. Începutul după serviciul divin. Sunt invitați toți membrii și spriginitorii Reuniunei.

— Același comitet aduce la cunoștința celor interesați că pentru înscrierea vacilor în scopul exportului de lapte la Constantinopol, a tipărit mai multe sute liste de subscriere, pe cari la cerere, le pune la dispoziție comunelor noastre politice și a proprietarilor.

Producția sodalilor din Brașov. Societatea sodalilor Români „Lumina“ din Brașov arangăză o producțiune și petrecere calegială a dăna și de Paști, în sala „Redutei Orășenesci“. (Corurile se dirigăză de dl prof. T. Popovici). După producțiune urmează dans.

Va cânta corul societății și se vor declama două poezii, apoi se vor juca piesele teatrale „Noroc în casă“ și „Pălăria Ciasornicariului“, comedii în câte un act.

O mare grevă de muncitori. În Belgia se menține de mai multe zile o grevă îndărătnică a muncitorilor din minele de cărbuni, și care se întinde într-una, ba acum tinde chiar cu pași vertiginosi de repezi să devie generală! Opinia publică este favorabilă în cea mai mare parte revendicărilor lucrătorilor.

Lumea industrială, care este dependentă de carburanți, este foarte alarmată de rezultatul eventual al grevei. Fabricile de sticlă, de oglinzi, metalurgice, etc actualmente în perioadă de mare activitate, trăesc dintr-o zi pe alta din cărbunii pe care-i cumperă, fără să aibă rezerve, așa că cea mai mică întârziere în furnizarea cărbunilor din minele atacate de grevă, pôte pricinui un desastru!

Lucrătorii cunoscând acest lucru, au pus piciorul în prag! Ei cer acum 20 la sută spor la salariile pe care le fixează Federația națională. Proprietarii minelor declară că acest spor este imposibil. Unii ar fi dispuși să acorde 10 la sută, deși chiar acest spor va face să se urce prețul cărbunilor în proporție îngrijitoare pentru viitor.

Salariile muncitorilor, afirmă patronii, sunt destul de bune. Mijlocia este de peste 5 fr. pe zi; pentru unele categorii de muncitori trece chiar de 8 fr. pe zi. Totuși sunt nemulțumiți.

Ei dic că nu numai patronii trebuie să profite de urcarea ce a urmat, a prețului cărbunilor. Și din acésta cauză opinia publică este și dăna în favoarea muncitorilor.

De altă parte muncitorii nu vreau să știe că multe mine au vëndut dinainte pe un an întreg, tot produsul exploatației lor, așa că ele nu profită acum de urcarea prețurilor cărbunilor. Pe de altă parte deja de cât-va timp salariile lor s'au urcat mereu, așa că ați ele sunt cu 15 la sută mai urcate de cât înainte.

Și ei acum cer un spor și asupra salariilor ast-fel urcate.

Situația e penibilă și nu se pôte prevedea, care va fi sfârșitul acestei greve ce umple de îngrijire și pe proprietarii minelor și pe fabricile ce se servesc de cărbunii scoși din ele.

„Hunczut a német!..“ Diarele unguresci au zile amare. Scaunul orfanal din Liptó a trimis „direcției băilor“ din Abbazia o rezoluție, spre a fi înmanuată minorenei Ana Kolarik, ce petrece acolo. Dar hârtia a fost trimisă înapoi totă zdrobită, cu următoarea observare pe ea:

„Ist jedenfalls der Curcomission in Abbazia zuzustellen, nachdem es hier keine Badedirection gibt, sondern eine „Curcomission“! Auch wollen Sie die Zuschrift in deutscher Sprache an die Curcomission richten, da bekanntlich Abbazia in Oesterreich liegt und nicht in Ungarn, un hier Niemand ungarisch versteht. Auch wird sonst die Zuschrift nicht angenommen.“

Adecă: Adresați-vă „Comisiei de cură“ din Abbazia, căci aici nu e nici o „direcțiune de băi“, ci o „comisie de cură“. Si apoi scrieți în limba germană, căci, precum se știe, Abbazia e în Austria, nu în Ungaria, și aici nimeni nu știe ungurește! Altfel nici nu primim scrisoarea!“

Oraș ars total. Orașul G u t a (apropo de Komárom) a ars întreg în 25 April. Focul n'a putut fi localizat nici stins. Pe când a sosit ajutorul pompierilor din Komárom, au aflat numai ruinele orașului. Nouă mii de oameni sunt lăsați fără adăpost. Au ars și 6 femei, un gendarm și patru copii, ale căror trupuri au fost găsite numai scum.

Un oraș antic. Societatea arheologică rusă, în urma unor săpături ce de mult timp le face în peninsula Crimeea, a dat de urma unor anticități foarte interesante. Anume în Chersones, la distanță de câte-va mile de Sebastopol, s'a aflat un oraș cu totul antic. Drumurile, casele și toate obiectele, ce s'au conservat în stare foarte bună, dau dovezi despre o viață socială foarte vie. S'au găsit numeroase statue de marmoră, opere de bronz și de teracotă. Conchișând din inscripțiunile unor bani ce s'au găsit acolo, aceste anticități datează din epoca creștină bizantină. De altminteră cam cu 550 de ani înainte de Christos s'a întemeiat la acel loc o colonie grecă, care mai târziu a ajuns sub stăpânirea Romanilor. După căderea dominațiunii împăraților, colonia a fost cucerită mai întâiu de Tătari, iar după aceea de Ruși. De present se află în acel loc o mare mănăstire de călugări, care administrează muzeul compus din anticități. În 1888, când Rușii au serbat jubileul de 800 de ani de la încreștinarea lor, s'a clădit o pompoasă biserică de asupra orașului acestuia înmormântat, și încă pe spesele Țarului Alexandru.

Notiță Literară

„Glosariu de cuvinte dialectale din graiul viu al poporului român, adunate și espliate de Alesiu Viciu profesor în Blaș, (Nu cumva retipărire din „Ungaria“ lui Moldovan Gergely?), — a apărut și se vinde cu o corôna. O mică precușentare, un mic studiu și un dicționar-glosariu de 14 pagine, cuprinșând și esplieând provincialismele întâlnite de autor în graiul popular pe Valea—Jiului (comitatul Hunedorei).

„Noua revistă română“. Dl Rădulescu-Motru publică următorul anunț literar:

Am luat inițiativa publicării în București, cu începere de la 1 Ianuarie 1900, a unei reviste literare-politice, bimensuală, sub titlul de „Noua revistă română“.

„Noua revistă română“ va fi concepută după modelul marilor reviste apusene, ca: „Revue des Deux Mondes“, „Revue de Paris“, „Deutsche Rundschau“, „Contemporary Review“, „Nuova Antologia“, etc. Ea va apare regulat la 1 și 15 ale fiecărei luni; va fi deschisă tuturor scriitorilor de valoare; va respălăti munca celor-ce vor colabora la dăna; va fi pentru cititori un mijloc ales de educațiune.

Un capital de 50.000 lei va sprigini acésta întreprindere. O parte din acest capital este sbcrisă de sub-semnatul însuși; iar parte se va acoperi prin subscrierile membrilor aderenți. Statutele întreprinderii stabilesc condițiunile obligațiunei pe care directorul girant al revistei și le ia față de acești membri adereuți.

I. Löser.

Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată
de

Un prieten al plugarilor.

(Urmare)

Sistemul de agronomie întemeiat de Liebig progresază în continuu, acest sistem este rezultatul experiențelor făcute în științele naturale, cu deosebire însă în chimie.

III. Ioan Heinric de Thünen
1783—1850.

Este întemeietorul agronomiei raționale, el s'a născut la 24 Iunie 1783 în Canarienhäusen la Jever, frecuentă școala de agricultură staudingerică în Flottbeck, studiază sub Thaer în Celle, apoi pleacă pentru un an la universitatea Göttingen, după aceea se întorse la anul 1805 în Mecklenburg, luă în arândă domeniul Rubkow și în anul 1811 cumpără moșia Tellow. Opul lui principal este Statul isolat în privința agronomiei și economiei naționale.

Thünen este un matematic vestit, în opul lui „Statul isolat” făcuse experimente și află legi, cari pentru purtarea agriculturii și în ziua de astăzi sunt de o mare însemnătate. Thünen este întemeietorul contabilității agricole, despre care pe timpul acela nici nu se pomenea. Dacă în timpul de astăzi suntem în stare a deschide pentru fie-care agru un cont corespunzător, avem de a o datori lui Thünen. Partea cea mai interesantă din scrierea lui este comparațiunea deosebitelor sisteme economice între ele în privința venitului curat, cum se află între ele schimbarea bucatelor cu economia de trei câmpuri.

Instrucțiunea agronomică întemeiată de el conține învățătura despre principii și doctrine după cari are să se poarte agronomia, ca să aducă venit.

Moșie (pământ), lucru și capital sunt factorii, din cari se pot scote venitele cele mai mari. Pentru proprietar venitul este de a se căuta în renta pământului și a capitalului precum și în a lucrului; pentru arândator cade renta capitalului.

Producțiunea agronomică depinde:

- a) de la natura pământului;
- b) de la raporturile climatice;
- c) de la depărtarea pământului de la edificiile economice;
- d) de la raporturile de comunicațiune;
- e) de la capital și lucru;
- f) de la vîndarea produselor agronomice.

a) De la natura pământului, despre amestecul și pozițiunea lui și despre raporturile umede, cari influențează asupra lucrării pământului. Fie-care fel de pământ produce fructele sale. Raporturi de comunicațiune favorabile fac puțința de a îmbunătăți pământul.

b) Raporturile climatice ajută mult la producerea nutrețului vitelor (ierburi, trifoi, etc.)

c) Depărtarea sîmînturilor de la edificiile economice de asemenea este decisivă pentru felul de producțiune, fiindcă speșele ce sunt a se întrebuița pentru lucru, cresc cu depărtarea edificiilor economice de la pământuri. Thünen a deosebit patru clase pentru depărările aceste.

La pământuri dărăburite, pădurea se fie mai depărtată, căci de ea avem mai puțină trebuință; grădinile, viile și grădinile cu pomi se fie cât se poate mai aproape de edificiile economice, fînațele se fie mai depărtate de cât agrii, și și dintre acestia, cei cari sunt sîmînați cu legumi, cartofi și altele de felul acesta se fie însă mai aproape ca agrii cu bucate.

d) Raporturile de comerț de asemenea exercită o influență decisivă asupra agronomiei. Cine șede mai aproape de oraș, acela își vînde produsele sale mai bine și mai scumpe, neavînd cheltuieli mari cu transportul.

(Va urma.)

Onóre aceluia,
cui se cuvine!

Domnului Franz Wilhelm, farmacist, Neunkirchen lângă Viena i-se scrie cu datul 11 August 1897 din Altona:

Sum deja de 70 de ani și am suferit de 10 ani de reumatism precum și de hemoroide și nu puteam afla nici un remediu. Numai tea D-V. Wilhelm pentru curățitul sîngelui antiartritică antirheumatică m'a curat în 3 săptămîni total de durerile mele. Vă exprim D-Voștră și contesei, despre a cărei scrisore am cetit în jurnale, cea mai sinceră mulțumită.

Cu totă stima [181] 8—9

Christ. Ackermann, rentier,
Altona lângă Hamburg, Reichenstrasse 6.

De vîndare în toate farmaciile.

Depositor principal: la farmacistul I. G.
Molnar, Sibiu.

Nr. 129/899.

[59] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Tărtăria, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu această parohie dau suma anuală de 428 fl. 40 cr., în privința cărora se pot lua informațiuni mai detaliate dela oficiul protopresbiteral.

Darea și ecuivalentul erarial după porția canonică e dator a le solvi parochul.

Concurenții au a-și așterne cere-rile instruite conform normelor din vigóre, până la termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 29 Martie 1899

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv. —

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 157.

[60] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a Geógiul-de-sus, prtpresb. Albei-Iuliei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Dotățiunea împreună cu acest post este 645 fl. 50 cr.

Refectanții la acest post sunt avisați a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigóre subsemnatului oficiu până la termenul susindicat.

Dela concurenți se așteptă, să se presinte în o Duminecă sau sîrbătoare la biserica, pe lângă observarea §-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii”, pentru a celebra și cuvînta.

Alba-Iulia, 25 Martiu 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Albei-Iulie, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Florian Rusan,
adm. prot.

Iosif Schultz,

neguțetor de vinuri,

Sibiu, Strada Poplăcei nr. 30,

oferează

vinurile sale ardelenesi

garantat naturale, la cumpărare de cel puțin 56 litre cu următoarele prețuri:

Vin de masă anul 1898	per litru	18 cr.
„ „ „ 1896	„	24 „
„ „ „ 1894	„	26 „
„ „ desert 1894	„	34 „

[58] 3—3

Cu stimă:

Iosif Schultz,
neguțetor de vinuri.

Licitație benevolă.

Obiectele din rămasul Escelenței Sale fericitului Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul, precum sunt **giuvaere, argintării, mobile, albituri, acareturi de casă, culină și grădină, vinuri, vinarsuri, buți și butoie, calese, caré,** și alte obiecte ne-specificavere, se vor vinde în licitațiune publică în zilele de **8, 9 și 10 Maiu n. a. c.** tot-deuna după prînz **dela 3—6 ore**, în localul reședinței Archiepiscopesci, Strada Măcelarilor nr. 32.

Ceea-ce se aduce la cunoștință publică cu acel adaos, că sub prețul de estimare nu se va merge și că obiectele vîndute sunt a se solvi și transporta îndată.

Sibiu la 24 Aprile 1899.

In numele Consistorului Archidieceșan gr.-or.:

Ioan de Preda,
fiscal consistorial.

[63] 1—1

Licitațiune minuendă.

Pe baza concludului Ven. Consistor gr.-or. român din Arad dto 3/15 Aprile a. c. nr. 1784/1899 prin această se scrie concurs de licitațiune minuendă pe lângă oferte închise pentru edificarea internatului diecesan în Beinși cu prețul 21.812 fl. 59 cr.

Planul, preliminarul de spese, precum și condițiunile edificării se pot vedea la subscrisul președinte, unde sunt a se trimite și ofertele.

Refectanții înainte de începerea licitațiunii vor avé să depună sau să asigure, ca vadiu 10% din suma preliminară, adică 2182 fl.

Licitațiunea se va ținea în 6 Maiu n. a. c. la 11 ore la școala gr.-or. română din Beinși.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în Beinși, la 22 Aprile c. n. 1899.

Pentru comitetul parochial:

Demetriu Negrean,
președinte.

Nicolau Diamandi,
notar ad hoc.

In conțelegere cu mine:

Vasiliu Papp,
protopop.

Nr. 14 Tip.

[61] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de director al tipografiei și librăriei archidieceșane se publică concurs cu termen până la **20 Maiu (1 Iunie) a. c.**

La postul acesta pot concura indiviți greco-orientali români, cari au pregătiri necesare pentru ambele specialități, avînd a documenta studiile absolvate, ocupațiunile practice de până acum și cunoștința limbilor în vorbire și scriere.

Celelalte condițiuni de angajament au a le formula precis concurenții, rămînînd ele pendente dela stipularea comisiunei subsemnate, căreia sunt de a se presenta concursurile până la termenul indicat mai sus.

Sibiu, 3/15 Aprile 1899.

Comisiunea administrativă a tipografiei archidieceșane.

În prējma examenelor!

Atragem atențiunea domnilor învățatori asupra

scrisorilor (propise) de examen

pentru scrierea română, germană și dictando tipărite în Tipografia archidieceșană, în colóre vînată, pe hîrtie fôrte fină, mărime 24/31 cm.

Prețul: de bucată 1 cr.; 100 bucăți 65 cr. și porto postal.

Comandele din afară se execută imediat.

Librăria Archidieceșană.

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.